

Дослідження компонентного складу ефірної олії коренів *Pimpinella major* (L.) Huds.

Очкур О. В., Романюк К. В.

Національний фармацевтичний університет

Кафедра фармакогнозії (м. Харків, Україна)

alex.o4kur@gmail.com

Вступ. Бедринець великий – *Pimpinella major* (L.) Huds. – багаторічна трав'яниста гола кореневищна рослина родини селерових (*Ariaceae*). Локально поширена на трав'янистих узбіччях доріг і на узліссях і зустрічається в більшій частині Європи, за винятком крайньої півночі та півдня. Не території України зустрічається в лісових і лісостепових правобережних районах, у Карпатах на лісових галявинах, по чагарниках і на луках. У кореневищах і коренях *P. major* містяться ефірна олія, кумарин пімпінелін, дубильні речовини, смоли, крохмаль, цукор тощо. В народній медицині препарати бедринцю великого використовують як гемостатичний, седативний, болетамувальний, протизапальний та відхаркувальний засіб. Корені *P. major* разом з коренями *P. saxifraga* (б. ломикаменевого) входять до Pharmacopoea Helvetica VI та Німецької фармакопеї DAB 6 під назвою “*Radix Pimpinellae*” [1-3].

Метою нашої роботи стало вивчення компонентного складу ефірної олії, одержаної з коренів бедринцю великого, заготовлених у жовтні 2021 р. у Черкаській області.

Матеріали та методи. Ефірну олію коренів бедринцю великого отримували методом гідродистиляції у апараті Клевенджера. Час перегонки становив 3 г. Ефірна олія являла собою легку рухливу рідину жовтуватого кольору з ароматним специфічним запахом; вихід ефірної олії склав 0,41%. Отриману олію досліджували методом хромато-мас-спектрометрії з використанням газового хроматографа Agilent 5890N з квадрупольним мас-селективним детектором (мас-спектрометром) Agilent 5973N EI/PCI. Ідентифікацію компонентів проводили шляхом порівняння лінійних індексів утримування і повних мас-спектрів компонентів з відповідними даними спеціалізованої бібліотеки. Кількісний вміст компонентів обчислювали за площами газохроматографічних піків.

В **результаті дослідження** було виявлено понад 50 компонентів, 43 з яких ідентифіковано. Домінуючими компонентами ефірної олії виявилися *транс*-епоксипсевдоізоєвгенілтиглат (37,3%) та гермакрон (15,2%), а також γ -елеменен (9,7%), *цис*-епоксипсевдоізоєвгенілтиглат (6,2%), гермакрен В (5,5%), прегейєрен (2,8%), гейєрен (2,2%), лонгіциклен (1,9%), *транс*-псевдоізоєвгенілтиглат (1,6%), δ -елемен (1,4%) та γ -елемен (1,2%).

Висновки. За результатами дослідження встановлено, що у зразку ефірної олії коренів *P. major* переважають епоксипсевдоізоєвгенілтиглати та сесквітерпеноїд прегейєрен, що є вважаються хемотаксономічними маркерами ряду представників роду *Pimpinella*, а також інші сесквітерпеноїди гермакранового та елеманового рядів.

Література:

1. Лікарські рослини : енциклопедичний довідник / за ред. А. М. Гродзінського. – Київ : Видавництво «Українська Енциклопедія» ім. М. П. Бажана, Український виробничо-комерційний центр «Олімп», 1992. – 544 с.
2. Nasır A., Yabalak E. Investigation of antioxidant, antibacterial, antiviral, chemical composition, and traditional medicinal properties of the extracts and essential oils of the *Pimpinella* species from a broad perspective: a review. 2021. J. of Essent. Oil Res., DOI: 10.1080/10412905.2021.1928559.
3. Sihoglu Tepe A., Tepe B. Traditional use, biological activity potential and toxicity of *Pimpinella* species. 2015. Industrial Crops and Products 69:153–166.